UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Avthentica, Et Institvtiones

Bartolus

Lugduni, 1567

Apud quos opor. mona. cau.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96136

Visual Library

vel alio modo blaſphemia ꝯ Deum vſus fuerit,⁊c.ſic iurans ꝑ
3 membra Dei,dicitur blaſphemare.¶†Oppon.hic dr quod ꝑ
peccato contra naturam magna pena imponitur.Cōtra,imo vr̄
quod alia pena imponaṫ,non vlti.ſupplicij,vt extra de vit.⁊ ho
neſt.cleri.c.vt clericoꝝ,de exceſſib.prela.c.clerici.Solue.vt no.i
4 d.capi.xxij.q.vij.c.flagitia.¶†Oppo.ad ſm dictū,⁊ vr̄ quod
b blaſfemans Deum vel aliquem ſanctorum alia pena puniatur,
vt d.c.ſi quis per capillum.Solue vt not.glo.extra pro male
dicis.c.ſtatuimus.ſuper verſicu.blaſphemiam.vbi ille text.ꝯ
5 dicit huic.Uide ꝙ not.in.d.c.ſi quis per capillū.¶†Scdo hic
quero ꝑ ꝙ licet homini iurare.Reſpōdeo per eccleſiā,⁊ ꝑ Deū,
vt ā.iuſiur.ꝙ preſtaṫ ab his.i princi.C.d epiſcop.⁊ cleric. auth.
ſed iudex.xxij.q.j.capitu.conſidera,⁊ cap.ſi aliqua.⁊ lxiij.diſt.
c.tibi domino.⁊ per crucē,alia que habes extra de iureiur.c.⁊ ſi
6 Chriſtus.§.lz.in gl.ſuꝑ verbo,creaturā.⁊ ſuꝑ verbo,teſtis.†Sz
aduerte,ꝙ lz qs nō iuret per illū modū ꝑ quē dz tn̄ ex illo iura
mento obligaṫ,vt ꝓbaṫ i tex.d.c.⁊ ſi Chriſt⁹.§.lz.verſicu.⁊ quā
uis.⁊.xij.q.ij.monem⁹.⁊ in eis no.que tene menti ꝑꝑ l.nō erit.
§.diuus.ſm vnam lectu.§.ſed ⁊ ſi quis.de iureiurā.ff.¶†Que
7 rit Jacob.de Belui.an committens crimen cōtra naturā poſſit
teſtari.⁊ dicit ꝙ nō De quo dic,vt hic per eū.Hz enim intelligi
quando non fuit de crimine damnatus,alias ſi eſſet damnatus
condemnaretur ad mortem,vt l.eius qui.vſque ad fin.ff.de teſti
⁊ ꝙ dānatus ꝑ tali crimine nō poſſit teſtari,not.Specu.de iſtrm
8 edi.§.cōpēdioſe.verſicu.xiij.¶†Quero,que ſunt ciuitates que
periunt.Hic vt habes de exceſſion,prelato.c.clerici,⁊ de penit.
diſtinc.j.capitu.ſed continuo.¶Ultimo ſigna gl.⁊ iuxta.⁊ not.
de verſicu.iuxta.⁊ habuiſtis.ā.de appel.⁊ intra q̄ tpa appel.de
beat.§.ad hec.collatio.iiij.⁊ ibi dixi.

ADDITIONES.

a ¶Blaſphemare.Ad quā materiā vide Ang.in l.j.C.ſi qs Im.
ma.⁊ do.Alex.de Imo.in l.apud Labeonē.§.ait ꝑtor.de iniur.
⁊ Ludoui.in ſing.verſicul,blaſphemia.verſicu.ſtatuto cauetur,
⁊c.vbi ponit conſi.d.Pet.de Peru,⁊ Jo.de Imo.in l.his ver
bis.§.j.de her.inſti.⁊ vide Bal,in cōſi.in ſtatuto ciuitatis Caſtel
li,⁊c.ꝯ quē vide Lud.in d.ſingu.verſicu.illa q̄ dt.⁊ vide Bald.
etiā in conſi.incipien.in felici patria mea,⁊c.⁊ do.Soci.in cōſi.
cij.incipien.in preſenti conſultatione circa med.iij.colū.i.j.par.
b ¶Puniatur.Que autem ſit pena prefati.c.ſtatuimus.vide in
Sūma Ang.in verſicu.blaſphemia.verſi.vij.⁊ an ⁊ qn̄ ſit remiſſi
bile,ibi vide in verſi.ij.vbi dat intellectum ad illud Mat.xij.c.
Adde Tho.Ferrariū in ſuo tractatu cautelaū̄r caute.xxv.icipiē
pēa blaſphemantiū Deū.Gerar.de Petra ſanctū ſing.ſuo.lx
xiij.incip.tene menti,⁊ iſtum in.l.iuriſiurādi.⁊ ibi dixi in apoſ
til.ad ipſum.C.de rebus credit.

Vt liberti de cetero &c. Rub.

1 ☞Omne datum optimum,⁊ omne donum perfectum,de ſur
ſum eſt a deo.
2 Manumiſſus efficitur ingenu⁹,⁊ conſequitur ius aureoꝝ an
nullorum.
Cōceſſo aliquo,ea omnia conceſſa videtur,que illud ad plenum
faciunt.
3 Jus patronatus ex datione libertatis non perditur.
4 Opere obſequiales que dicantur,remiſſiue.
5 Patronus equalis patri dicitur.
6 Manumiſſor debet eſſe maior manumiſſo xvij.an.
7 Cauſe ex quibus quis in ſeruitutē reuocaṫ que ſunt,remiſſiue.
Donatio ex quibus cauſis reuocetur,remiſſiue.
8 Filij patroni primi grad⁹ ꝙ habent ius reuocandi in ſeruitutē.
9 Patronus,an reuocat in ſeruitutem filios liberti,ꝓpter ingra
titudinem per patrem commiſſam.
10 Liberti eccleſie ob ingratitudinem,an reuocentur in ſeruitu
tem,remiſſiue.
11 Manumiſſi an probata ingratitudine dicantur in ſeruitutē re
uocari ipſo iure,vbi quod per ſententiam iudicis officio.

PErfectis. Si dominus ſeruū qñqꝫ manumittit,ciuez Roma
num denunciat,⁊ ſi quis ius annulloꝝ aureoꝝ,⁊
regnerationis ex ipſa manumiſſione manumiſſ⁹
conſequitur patrono iure manumiſſionis ꝑ om
nia reſeruato,niſi ab eo fuerit remiſſum.tūc enim
ius patronat⁹ in hoc ſibi reſeruaṫ vt ei reuerentia habeatur,⁊
ex certis ingratitudinis cauſis licet in ſeruitutem reuocare.
¶Item liberti ⁊ liberte pro ingenuis quo ad nuptias repu
tantur,⁊ ſi dominus cum propria ſerua matrimonium interue
nientibus dotalibus inſtrumentis contrahit.ipſa ⁊ ex ipſa nati
1 liberti efficiūtur.h.dicit.¶†Not.j.quod omne datū optimū,⁊
omne dominum perfectum deſurſum eſt a Deo ⁊c.⁊ eſt tex.j.q
ij.c.quāpio.⁊ per.gl.l.nā.⁊ Demoſthenes.ff.de legi.¶†Scdo
no.ex §.qm̄ quod ille qui manumititur efficitur ingenuus ideo ꝙ
ius an nulorum aureorum.⁊ regenerationis cōſequitur ex ipſa
libertatis datione.Ex quo tex.cū gl.no.ꝙ cū aliquid concediṫ
⁊ illa conceſſa videntur que illud ad plenum faciunt ⁊ alleg.gl.
bonas leges,maxime.l.ſi qñ.C.d bo.vac.lib.x.⁊ quod ibi nota.
3 ¶†Tertio no.ꝙ ꝑ hanc dationē libertatis ius patronatus nō
perditur niſi expreſſe remittatur,tunc enim ſolum reuerentia ⁊
ius reuocādi i ſeruitutē certis ex cauſis patrono reſeruantur
4 ¶†Quarto no.tex.ibi ⁊ hoc ꝙ vocaṫ,⁊c.Ex q̊ habes que dr
cātur.opere obſequiales quod facit pro matrimonio.l.ſi nō for
tē.§.libertus ff.de con.inde.¶†Quinto not.tex.ibi,q equalis ꝙ
5 patronus dicitur equalis prī.¶†Quero,dicitur hic in prin.nō
locis.nō etatib⁹ qd vult hoc dicere.Dic vt no.gl ſuper verbo
etatibus.Inſti.de libe.§.libertino.Sed quod dicit gl.ꝙ requi
ritur quod manumiſſor ſit maior.xvij.an ītellige vt no.gl.in §.
ſed cum l.berta.Inſtitu.ex qui cau.maio.licet.vide.infra ſpō.
7 larg.§.i.¶†Quero vides hic certis cauſis fieri poſſe reuocati
onē in ſeruitutem lz.ſit remiſſum ius patronatus que ſūt hec
cauſe dic vt in gl.ſuper verbo,reſti.quā no.⁊ tene mēti.⁊ vide ꝙ
no.in l.ij.C.d liber.⁊ eorū li.⁊ vide ibi.ex q.cau.donatio reuoca
tur que cauſe ponuntur C.de reuoca.donatio.l.fi.⁊ extra de do
8 natio.cau.fi.⁊ ibi gl.¶†Quero hic.dr q filij patroni habēt ius
reuocādi in ſeruitutē,de qbus ſi lijs loquitur hic.Reſpōdeo de
filijs primi gradus vt l.ſciendū.§.item in l.ff.de ver.ſigni.⁊ ibi
9 no.in l.penul.C.de lib.¶†Quero qd econuerſo an patronus
poſſit reuocare in ſeruitutem filios liberti propter ingratitudi
nē commiſſā per patrē,Dic.vt no.gl.l.fi.C.de li.⁊ eo.li.⁊ in c.iij
10 ex de reb.eccl.nō alie.¶†Quero.quid de libertis eccleſie com
mittentibus in gratitudinem.Dic vt habs.xij.q.ij.c.octaua diſ
11 cuſſio.⁊ de dona.ca.fin.¶†Quero,an eo ipſo ꝙ eſt ꝓbata cā in
gratitudinis iſti manumiſſi ſunt reuocati in ſeruitutē ipſo iure q
legem abſqꝫ iudicis ſententiam.Ja.de Belui,hic videtur velle
q ſic ⁊ iſti ſūt dānati ipſo iure ꝑ l.eo ipſo ꝙ corā iudice eſt ꝓbata
cā ingratitudinis,⁊ anteqꝫ iudex ſētentiā ferat.Et pro hac opi.
facit tex.dicēs in ipſū primo reſtituimus habitū.⁊ quod.no ſeq
tur tanqꝫ indeuoti in gratiqꝫ cōuicti ⁊ l.damnati,⁊c.Alij dicūt
qd reuocantur in ſeruitutem per iudicis officiū ⁊ per eius ſentē
tiā cā ap⁊ bata ingratitudinis,vt l.j.⁊ pe.C.de li.⁊ eo.li.vt ſ.hec
lex ītelligaṫ ſcd millas Nā ꝑ poſteriores leges determināṫ aliqñ
priores l.nā ⁊ poſteriores.ff.de le.l.ſciendū q ſa.cog.cōiuncta.
aut.offeraṫ ⁊ ꝙ i eis no.C.de lit cōteſ.⁊ ſic velit iſte tex dicere qd
facta ꝓbatiōe ingratitudinis reuocātur an reſtituāṫ ad primū.
ſtatū ſeruitutis per indicis ſententiā ⁊ eius officium tāquā dāna
ti ⁊ iſta opinio mihi plus placet quā precedens ⁊ ex hoc §.ſumi
tur auth.ſed hodie.C.de iure aur.annu.

Si quis. Ex iſto §.ſumitur auth.ſed nouo iure poſita ſub l.vxorē C.de nup.⁊ corrigitur iſta lex et ſi
miles dicentes poſitum in dignitate nō poſſe libertā in vxorem
accipere.

Apud quos opor.monachos cauſas dicere. Rub.

1 ☞Judices ciuiles nō poſſunt eſſe iudices in cauſis monacho
rum ⁊ monialium,ſed epiſcopi.
2 Epiſcopi debent ſcire leges ciuiles,⁊ quomodo.
3 Leges ciuiles etiam in foro eccleſia ſeruari debent ⁊ qualiter,
remiſſiue.
4 Cauſe monachorum debent accelerari,⁊ ſacerdotaliter,⁊ bene
expediri.
5 Ratione delicti commiſſi in perſonā eccleſiaſticam,quis efficiṫ
foro eccleſiaſtico.
6 Depoſitio huius conſtitutionis hz locum tam i cauſa ciuili quā
criminali.
7 Libellus in caſu huius conſtitutionis qualiter formetur,⁊ qs
citabitur,remiſſiue.
8 Monachus pro quibus cauſis conueniri poſſit
9 Monachus quando poſſit agere etiam de iure Canonico.

REm cognoſcentes. Monachi,⁊ moniales pro cauſis eorū corā epiſcopo debent con
ueniri,qui diſponere debet an ꝑ ſe,vel alios de
beant reſpondere,⁊ ſecundum.l.⁊ ſacras regu
gulas dz.cognoſcere ⁊ iudidicare ciuiles,autem
iudices talium cauſarum cognitionē nō habent pena ꝯfacienti
1 b⁹.imminēte.h d.†No.j.ex iſta cōſtitutiōe,q iudices ciuiles nō
2 pūt eſſe iudices i cauſis monachorū.⁊ monialiū,ſed epiſ.¶†Se

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

cu[illegible]do not. ꝙ cauſa ſit cum monacho, ⁊ libellus d̄'eo. ¶ Tertio not. ꝙ epiſcopi tenentur ſcire leges ciuiles cū ſ̄m leges ciuiles debeant iudicare, vt hic. de q̄ not. ꝑ gl. C. de epiſco. ⁊ cleri. l. repetita. ꝙ qualiter ſit intelligendum quod epiſcopi debeant ſcire leges, tangit Jaco. de Bel. hic. ⁊ docto. in authen. cauſa que ſit cū monacho. C. de epiſ. ⁊ cleri. hic ſupra. dicā in. §. ſi vero ꝑ crimi. j.
3 de ſanc. epiſcop. vbi gl. tangit. ¶ †Quarto not. ꝙ leges ciuiles debent ſeruari in foro eccleſiaſtico. de q̄ dic vt in. c. j. extra d̄ ope noui. nunc. ⁊ ibi ꝑ docto. ⁊ vt not. gl. extra de regu. iur. c. ij. libro.
4 vj. ⁊ vide ꝙ ibi tangit extra de arbi. c. ij. ¶ †Quinto no. i ver. lʒ etiā ꝙ cauſe monachoꝝ d̄bēt accelerari, ⁊ honeſte, ⁊ ſacredotalit
5 expediri. ¶ †Sexto not. in verſicu. executores, ꝙ ratione delicti cōmiſſi in ꝑſonā eccleſiaſticā, quis efficitur de foro eccleſiaſtico, vt hic de quo ꝑ gl. in authen. itē nulla cōmunitas. epiſco. ⁊ cleri. ibi ꝑ docto. in d. auth. cauſa q̄ ſit cū monacho. dicā. j. d̄ ſāc. epiſ.
6 §. omnibꝰ aūt epiſ. ¶ † ¶ Quero, an hec cōſtitutio habeat locū in caſibꝰ ciuilibꝰ, ⁊ criminalibꝰ. Dicit Jacobo. de Belu. ꝙ ſic.
8 Dicit enim ru. cauſas dicere, ⁊ in nigro, in pluribus locis idem dr. ¶ Item in princip. dicit, ſi quidē ⁊c. ⁊ ſic ſequit tā in criminali q̄ʒ in ciuili, argumen. eiꝰ ꝙ no. l. cauſas. C. de trāſact. ⁊ ſ. l. j. §.
7 j. ff. de teſtib. facit extra de verbo. ſignifi. c. ex parte. ¶ †Quero
b quis citabit, ⁊ cuiꝰ perſona concipitur libellꝰ. b Dic vt in gl. hic ſuper verſicu. interpellet. ⁊ in d. authen. cauſa. ⁊. j. de ſanct. epiſ
8 co. ſi qs ꝯ aliquē. ¶ †Quero, de quibus conuenit hic monachꝰ. gl. j. in d. authen. cauſa tangi, ⁊ ibi latiꝰ per docto. not. j. de ſan.
9 epiſ. §. ꝓuidere. ¶ †An autem monachꝰ agere poſſit. Gl. ſuꝑ dicto verſic. iterpellet poni: hic. ⁊ in. d. authenti. cauſa. Quid aūt iuris ſit de iure Canonico, an monachus agere poſſit, ⁊ cōueniri
10 ⁊ an ratiōe d̄licti poſſit accuſari. Dic vt. xij. q. j. c. exped. ¶ † Itē qn̄ delinquit, vel etiā ꝯhit, an cōueniatur ipſe vel eccleſia: Vide ꝙ not. xj. q. j. c. de perſona. Et de hoc an monachus pro delicto ab eo cōmiſſo ante ingreſſum, ſiue poſt ingreſſum, cōueniat, not. Specu. in tit. de reo §. j. ver. ſed an monachus. ⁊ ver. ſed nunqd Et circa omnia predicta vide Specu. in titu. de ſta. mona. i pnc. ⁊ quod no. Inno. in. c. j. extra de re iud. ⁊ Spec. i titu. de actore.
11 §. j. verſicu. itē excipit. ¶ †Quero, poſito ꝙ libellꝰ poſſit fieri ꝯ monachū, qs reſpōdebit ꝓ eo. Gl. hic ſuper. d̄ ver. interpellet ⁊ i d. authen. cauſa. dt ꝙ Abbas, ſyndicus, vel economus. Dic vt in gl. ſʒ Jac. de Bel. dicit, ⁊ bene iudicio meo, ꝙ epiſcopus dʒ diſponere qualiter dʒ reſponderi an per ſe, vel ꝑ alios, vt pʒ in. §. ij. ibi, ille vero mittat, ⁊c. ⁊ pʒ hic in rub. huiꝰ titu. ⁊ j. de ſanc. epiſc.
10 §. monachis. i principio. ¶ † Quero, an ꝯ collegiū poſſit libellꝰ cōcipi nomine monachi. Dicta gl. hic ⁊ in d. auth. cauſa dt ꝙ ſic Jaco. dicit ꝙ ille. §. ꝯtrium oſtendit d̄ hoc an ille. §. ꝓbet, dicā ibi. An aūt monachus poſſit iurare de veritate dicenda: Dicta glo. hic, ⁊ in d. auth. cauſa, dicit quod ſic. de quo per gl. in. l. ij. §. ꝙ obſeruari. C. de iura. cal. An aūt ſua reſpōſio debeat nocere eccleſie, vel Abbati. Dic vt not. gloſſ. in capitu. dubiū extra de elect.
13 ¶ † Quero, an iurabit d̄ calumnia monachus. Dicta gl. h. d. ꝙ non, ſed Jaco. dicit ꝙ ſi monachus eſt in iudicio per ſe, ⁊ ſuo nomine cauſaʒ agit, ipſe de calumnia iurabit, cū tūc ſit tāquā ꝓnci
14 palis perſona in iudicio, vt. §. monachis. j. de ſan. epiſ. ¶ †Nec obſt. qꝛ monachꝰ nihil h̄, qꝛ paupertꝰ nō excludit iudiciū lʒ quātum ad executionē ſententie iudiciū debilitet, hinc eſt ꝙ inops condemnatus, in carcerē detruditur. vt. l. j. C. qui bon. ced. poſſ.
15 ¶ † Quero nunquid monachus poteſt conueniri. Et pone ꝙ ſententia lata eſt, in quibus rebus fiet executio. Hanc. q. format
16 gl. in §. ſi quis contra aliquā. j. de ſanctiſ. epiſ. ¶ †Quero qd de monachis exemptis, ſub quo conuenitur. Dicitur in gl. ſuꝑ d. verſi. interpellet in fi. ⁊ in d. auth. cā ꝙ ſub Papa de q̄ dic vt in gl. vj. q. iiij. c. placuit, de priui. cred. c. tuarū ⁊ per Inn. in e. tit. c. recipimꝰ. ⁊ c. ex ore, ⁊ vide qd̄ habes hodie in c. j. de priui. lib.
17 vj. † ¶ Quero in hoc §. pe. dicitur hic, de cautela iudicioꝝ, ⁊c. quid vult hoc dicere Dic vt in gl. ſuper ver. cautela, ⁊ no. fi. gl.
18 vbi dicit qd̄ qdā dicūt quod hoc caſu dʒ recipi pignꝰ. ¶ †Quero an iudex per ſe in decem libris auri ⁊ officiales in alijs decē condemnabuntur. Gl. tangit in d. auth. cā. Dic vt ibi per doct.

ADDITIONES.

a ¶ Quod ſic: Adde Bal. in addi. ad Specu. in ti. de reo. ver. monachus. an poſſit.

b ¶ Libellus. Ad quod vide Fel. in c. cauſam, in prin. j. colū. de proba. ⁊ quod per eum etiam in c. J. ⁊ A. de re iu. columna quarta in fi. verſi. d̄ libello ⁊ vide Bal. in l. aditio. ff. de acquirenda. heredita.

c ¶ Ingreſſum tunc coram quo conueniatur vide Car. in cle. j. §. qꝛ vero. viij. q. de ſtatu. mona.

De Quæſtore. Rub.

1 ☞ Domini agricolarum ſūt cōſtituti iudices a lege iter ſuos agricolas.
2 Juriſdictio inferioris deuoluitur ad ſuperiorē, ſi inferior negligit vel denegat facere iuſtitiam.
3 Baiulus non citat aliquem ad iudicium ſine precepto.
4 Falſam ambaſiatam faciēs qualiter puniatur remiſſiue.
5 Validi ⁊ potentes quādo compellantur ad aliquam artem excercendam.

Cum dei. Officium queſtoris i requirēdis perſonis in vrbe Conſtantinopolitana manentibus conſiſtit, ⁊ iquirit q ſint, ⁊ vnde venerint, ⁊ qua occaſiōe, ⁊ cuius ſunt vite, ⁊ ſi Cōſtantinopolitāe ciuitatis ſint ciues. eoꝝ cauſꝰ, ⁊ negotia, celerit, expedire extraneo ad ſuas prouincias cū ſuis remittere. ⁊ alios expellere, ⁊ validos, ⁊ potentes operari facere, exceptis omnibus infirmis corporis, que dimitti debebant, pena ꝯ facientibus imminēte. ¶ Not. verſic.
1 vero forſan. ſ̄m Jac. d̄ Bel. †ꝙ dn̄i agricolarū ſunt cōſtituti iudices a lege inter ſuos agricolas, vt pʒ in d. ver. ⁊ ſic eſt arg. ſ̄m ꝙ dn̄s inter ſuos vaſallos ſit iudex. de quo in. x. col. de proxi. feu. a lie. per Fede. c. vnico. §. penulti. Sʒ certe iſte text. non vr̄ hoc ꝓbare. Nā illa verba, q a nobis ſtatuti ſint iudices ⁊c. vr̄ debere referri ad verba auditores litis, que precedūt vel ad verba que ibi ſequunt, ipſi adhuc differāt. ⁊ c. cū enim in verſi. ſi vero forſā. ad reſultationem dicatur de agricolis, qui cū dominijs cōtēdūt, dʒ eſſe dn̄s iudex in cauſa propria, vt. C. ne quis i ſua cau. Nā ſi dn̄s contendit cū feudatarijs ſuis non cognoſcit de illa cau. ſʒ pares curie. vt. d. §. pe. ⁊ ꝙ plene not extra de iudi. c. ceterū. ¶ Itē
2 eſt arg. i d. §. ſi vero forſā. †ꝙ iudex inferior iuſtitiā negligit, vel denegat facere ſuis ſubditis, ꝙ iuriſdictio deuoluetur ad ſuperiorem. Facit ad hoc, ſi de inueſt. inter dominum ⁊ vaſ. lis oria.
3 c. j. Circa ꝙ vide etiam ꝙ no. in d. §. pen. ⁊ d. c. ceterum. † No. in ver. ſi vero aliqui. aut i hac, ⁊c. ibi. ſine iudiciali precepto, ꝙ baiu
a lus nō pōt citare aliquem ad iudicium ſine iudicis precepto, a vt
4 hic. Ad idem. C. de exhi. re. l. fin. ⁊ ibi per doc. †⁊ qualiter puniatur faciens falſam ambaſiatā, dic vt no. Spe. in tit. de executio.
5 §. j. verſic. ſed queritur qualiter. ¶ †Oppo. ad verſi. ſi vero huius terre, ⁊c. ⁊ videtur ꝙ validi, ⁊ potentes non debeant cōpelli ad exercēdū artē, vt C. de mēd. validi. leg. j. lib. xj. Gl. ſoluit ibi, vel dic, hic loquit i ciuibus, ibi in extraneis, vt hic diſtinguitur ¶ Vltimo not. gl. huius cōſtitutionis, que eſt ſuper verſicu. reparare. ⁊ que incipit, arg. ⁊c. Et dic vt in ea ⁊ dixi in. §. ſemper, alleg. in gl. Barto.

ADDITIO.

a ¶ Precepto. Adde Fely. in. c. j. de iud. in. v. colū. ſtatim poſt med. vbi plene, ⁊ no. d. Ale. de Jmo. in l. ſciēdū ver. ob. ⁊ in. l. ſi noīe. ff. de fal. niſi conſuetudo ſit in contrarium, vt ibi ⁊ Bal. in l. ſi qn̄. C. de teſta. ⁊ adde Jo. de Jmo. in. c. cum parati de app, ⁊ Tan. in ſumma. de cita. q. v,

Conſtitutio, quæ de dignitatibus, &c. Rub.

1 ☞ Conſulatus, ⁊ patriciatus faciūt quem ſui iuris etiā adminiſtratione non accedente, ſecus in alijs.
2 Dignitates liberātes a curiali fortuna, liberant a patria poteſtate que ſint, remiſſiue.
3 Filius emancipatus mortuo auo nō reuertit i poteſtatem pris. Filius liberatus a patria poteſtate ꝑꝑ dignitatem mortuo auo i patris poteſtatem reuertitur.
4 Omne bonum optimum, ⁊ omne donum perfectum, de ſurſum eſt a Deo.
5 Electio ſola quando tribuat ius electi.
6 Electio, que reqrit ſuperioris cōfirmationē qn̄ ſola tribuat ius electo, ⁊ ibi quid prelatura.
7 Electo ante confirmationem quando liceat adminiſtrare.
8 Princeps ante confirmationem, ⁊ coronationem quam authoritatē habet.

Quicquid. Dignitas conſulatus, ⁊ patriciatus, a patria poteſtate liberat, ſola dignitatis collatiōe, ⁊ gn̄r omnis alia dignitas, que a curiali fortuna liberat ⁊ a patria
1 liberat poteſtate h. d. ¶ † Nota. qd̄ ex ſola collatiōe dignitatis patriciatus, ⁊ conſulatus, qs efficitur ſui iuris, vt hic in principio. Jn alijs vero dignitatibus d̄mū adminiſtratione accedente, vt hic. in §. nūc autem. verſicul. dicimus autem in ipſis ſedibus. ⁊c. ⁊ not. gl. in verſic. nā ſi ſancimus
2 ſuper verſicu. codicillis. ¶ Scd̄o nota. in. §. generaliter. †ꝙ omnis dignitas q̄ liberat a curiali fortūa, liberat a patria poteſtate Que autē ſint dignitates, que liberant a curiali fortuna, habes i
3 text. l. fi. C. d̄ decur, lib. x. ¶ †Tertio no. in. §. illud, ꝙ lʒ quādo filius exiuit